

Izhaja trikrat na teden - šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipolom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 10 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunaki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdaje).

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.
Neplačanih pisem ne sprejema le uredništvo ne upravnistvo.

Oglašitve in poslanice
se računajo po peti vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorica.
„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obseznih 6 do 6 pol ter stane vsakega 1 gl. 80 kr. — Oglašitve v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. peti vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Trgovsko in obrtno društvo.

VI.

Naša obrtnja dandanes in v prihodnosti.

(Dalje).

4. Krojaštvo. — To rokodelstvo nekoliko bolje napreduje z duhom časa. Je več razlogov za ta napredek. Rokodelstvo samo na sebi je nežnejše, delikatnejše, in krojači veljajo v obče za bolj fine, bolj olikane ljudi. „Die politisierenden Schneider“ niso prišli brez vzroka v pregovor. — Ljudje so bili posebno v obleki vedno več ali manj izbirični; gledali so, da jim obleka lepo stoji. Zato tudi krojači napne navadno vso svojo znanost in ročnost, da stranko zadovolji. Ako je kaj lepega napravil, je sam na svoje delo ponosen in rad se ozre po človeku, kateremu lepo stoji njegov izdelek. Tekmovalni nagon je tu tista naravna sila, ki je bolj nego v katerikoli drugem rokodelstvu uplival na napredek.

Toda nikar misliti, da je napredovalo to rokodelstvo vspešno z zahtevami vsaj jednega dela našega občinstva. Zahteve izbirične moške gospode, posebno pa še ženstva, so precej večje nego je napredovala šivankarska obrt (krojači in šivilje) med nami. To je tudi vzrok, da je na Slovenskem v obče, tudi v Gorici, dovolj konfekcijskih zalog, t. j. skladišč že izgotovljenih oblek, ki je došla po večini z Dunaja. Vse naše kraje tudi preplavljajo ilustrirani ceniki cele vrste dunajskih velikih modnih tvrdk, ki imajo na Kärntnerici, ob Grabnu ali v Mariahilferstrasse itd. velikanske palače v vseh nadstropjih polne najrazličnejšega blaga, že izgotovljenih oblek itd., kar le more poželeti po novošegnj razvajanosti prešinjeno srce. In koliko naših ljudi naroča po poslanih cenikih z Dunaja! Posebno neke vrste perilo preplavlja naše kraje in si pridobiva pot že v vse boljše hiše. Naša krojaška obrt ni toliko napredovala, da bi zadoščala vsem takim današnjim domačim zahtevam.

Krojaštvo se mora torej dvigniti po zahtevah sedanjega časa, da zmaga vso tujo konkurenco, da premaga posebno ono toli privlačno silo konfekcijskih založnic, ki me-

šajo glave zlasti ženstvu, kedarkoli stopica tam mimo tistih zares vkusnih izložb. — Napredek v krojaštvu bo brez dvoma precej važna točka v naših splošnih narodno-gospodarskih aktivih, ker veliko denarja, ki gre zdaj iz naših žepov na tuje, ostane v domačih rokah.

Napredek je potreben torej tudi v tem rokodelstvu pred vsem zaradi nas samih. — V tem oziru imamo tudi že različne pripomočke. Ljubljanski krojaški mojster g. Matija Kunc ima koncesijonovano šolo za krojenje; izdal je tudi več knjig za krojače, in zadnji čas „najnovejše kroje“. Vsak krojač bi moral imeti te Kuncove knjige. — V „Šolskem domu“ v Gorici je tudi šola za vsakovrstno šivanje in krojenje, toda le za deklice. Lep napredek vsaj to! Deklice, ki hočejo postati dobre šivilje, imajo tu lepo priliko, da se lahko prav dobro izučijo. — Krojaški mojster g. Martin Poveraj je iznašel posebne krojne aparate, ki so koncesijonovani v vseh deželah; po njih je krojenje oblek jako lahko, rekel bi: mehaniško delo. Tako vsaj sem poučen. Treba, da vsakdo poskuša! — Kdor pa le more in čuti v sebi žilo sposobnosti za poseben napredek, naj skuša iti v mojsterske tečaje na dunajskem tehnološkem muzeju. Naše „Trgovsko in obrtno društvo“ je v najožji zvezi s tehnološkim muzejem in more vspešno posredovati. Kdor se je torej že izučil krojaštva doma (mora pa imeti 24 let) in hoče napredovati, hoče pogledati višji napredek v krojaštvu v velikih mestih, naj se obrne na „Trgovsko in obrtno društvo“, ki bo posredovalo.

Pa tudi izvažali bi lahko narejeno obleko ter s tako kupčijo redili doma marsikatero pridne roke, ki že dandanes nimajo dela in ga bodo imele morda še manj v prihodnosti. Za vzgled naj povemo, da so v tolminskih hribih ter na oni strani meje v Bohinju krojači, ki imajo prav obširne delavnice, ker so si znali pridobiti odjemalcev celo — v Galiciji in v drugih deželah. S svojim solidnim delom in zmernim zaslužkom so si pridobili odjemalce tako daleč zunaj naše dežele. Seveda so vplivale posebne okoliščine, da so si pridobili tam zunaj tako ime. Ni moj namen, govoriti o teh okoliščinah, zadoščaj to dejstvo za vzgled.

„Torej povejte, kaj zahtevate od mene? Kakó ga morem rešiti? Mari s svojo krvjo, s svojim življenjem?“

„Ne, ne, revica! Pomirite se vendar. Zakaj me gledate takó prestrašeno? Pojte sem, vsedite se in odpočite se. Ni se vam treba bati niti mene, niti nobene tu, kjer vas vsi spoštujejo kakor kraljico. Vi ste tu gospodinja, in to je vaš dom.“

„Kaj res? Ali sem torej res v gradu Castelletto? Ali sem res v hiši svojega soproga?“

„Že zopet s tem soprogom! Ottorino ni vaš soprog.“

Bice je vzdignila roke proti nebu, in kakor okamenela gledala v obraz tistega okrutneža, ne da bi mogla kaj odgovoriti. A on je nadaljeval:

„Tisto, kar sta si vidva tamdoli v Milanu umislila, je bilo le neka igrača, ki nima nikake veljave. Vi ste samska, in morete poročiti, kogar hočete. In hočete vedeti, čegav je ta grad tukaj? — Nekega imenitnega barona je, nekega slavnega in mogočnega gospoda, kateremu se spoštljivo klanjajo celó knezi,

Mogoče bi bilo, da bi iz naših krajev pošiljali narejeno obleko tudi dalje na jug, v orijent. V Egiptu je mnogo zalog raznih velikih židovskih tvrdk z Dunaja, z Moravskega in Češkega; delajo izborne kupčije. Tam gre fino in priprosto izdelano blago, torej dovolj posla za pridne roke. Ali bi ne kazalo, misliti tudi na tak izvoz? V teku let nas bo učila sila in potreba, da bomo iskali kruha za svoje ljudi tudi v konkurenci z omenjenimi velikimi tvrdkami v Egiptu in drugod v orijentu. — Za zdaj je pač treba v prvi vrsti, da se otresemo tuje konkurence v domači hiši!

(Dalje pride).

Pred otvoritvijo deželnega zbora.

V Gorici, dne 23. marca 1900.

III.

Poglejmo se daljine težkoče v naši desetorici! — Razkol, ki je potil lani, je nas razcepil v dve stranki. Na eni strani stoji narodno - napredna stranka, zbrana okoli „Soče“ in „Primorca“, na drugi pa klerikalna, zbrana okoli „Gorice“ in „Pr. lista“, kakor se to jasno vidi dandanašnji.

Kako je potil razkol, je našim p. n. čitateljem predobro znano, in v spominu imajo še tisto zloglasno pismo dr. Gregorčiča do dr. Tume, s katerim ga je preganjal na odstop. Dr. Gregorčič v družbi z grofom Coroninijem, prof. Berbučem in dr. Rojcem je bil skoval naklep, pod kateri je postavilo na koniando svoje podpise 8 poslancev. Dr. Abram ni hotel podpisati, poslanec Muha je kmalu sprevidel, kam so ga zapeljali, zato se je zatekel pod okrilje narodno - napredne stranke, grof Coronini je odstopil, in na njegovo mesto je prišel nas pristav, tolminski zupan Oskar Gabršček. Tako vidimo z dr. Tumo 4 poslance, ki ne stoji v vrsti klerikalne stranke. Izmed teh so 3 odločno naše stranke, kar se tiče pa dr. Abrama, treba omenjati, da on je poslanec za kmečke občine v komenskem in sežanskem okraju, in Kraševci so pokazali opetovano v raznih dopisih, na škodih, in tudi dné 29. jan. na volišču, da so po veliki večini naši. Torej tudi njihov poslanec ne more pripadati klerikalni stranki! — Nasproti tem štirim jih stoji 6.

a on se ne klanja nobenemu, klanja se le — krasoti vašega obraza.

Lauretto je obšla groza, in ker je videla, da gospodinja nič ne reče, je vprašala pa ona s slabim in tresočim se glasom: „O, moj Bog! Ali je torej res, da smo?“

„V Rosatu“, je posegel uni vmes, „v gradu Marka Viscontija.“

Zaslišavši te besede, je Ottorinova soproga padla kakor mrtva v deklino naročje. Ta je, glasno jokaje, vlekla onesveščeno gospodinjino do postelje, in tam jo je dvignila, in položila nanjo, odbijaje z obupno jezo oba malopridneža, ki sta ji hotela pomagati pri njenem žalostnem delu.

V tem, ko se je to godilo v Rosatu, se je bil Lupo, utrjen od celodnevne ježe, ustavil v neki krčmi. Ko je spravil konja v hlev, in mu podal sam potrebne piče, je šel v kuhinjo ter tam naročil večerjo tudi za se. Koj je bila pripravljena; Lupo se je vsedel k mizi in se okrepčal s tem, kar je dobil. Na to je prosil krčmarja, da bi mu odkazal posteljo, kakoršnosibodi, da bi le mogel ležati.

Ti so: dr. Gregorčič, Berbuč, dr. Rojle, Lapanja, Grča in Klančič. Ne bomo jih tukaj kritikovali, ali omeniti pa le moramo, da v možmi, kakor so dr. Gregorčič, Berbuč in Rojle, je težavno imeti opraviti. Takrat, ko je bil še čas za spravo, in se je tudi delalo, da bi prišli do nje, je odklanjal dr. Gregorčič vse poskuse k spravi tako odločno, da so le-ti morali docela prenehati. Ločili smo se, in tako si stojimo nasproti v dveh strankah v politiki na sploh, in tudi v dež. zboru. Tu pa nam prihajajo pred oči vse tiste grde reči, katere so podtikali in še vedno podtikajo dr. Tumi dr. Greg., Berbuč in dr. Rojle, spominjamo se, na kako podol način so ga hoteli in ga še hočejo pokontati v glavnem baš ti možje — potem pa se vprašamo: kako pojde skupaj ta šestorica z njim in sploh s četvorico? Boj „Goričanske“ stranke je tako oseben, tako strasten, da je razdril vse formalnosti v medsebojnem občevarju, in dr. Gregorčič ga nadaljuje vedno huje z vsomi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi proti narodno-napredni stranki. — Če vse to upoštevamo, se moramo z veliko skrbjo ozreti na deželnoposlansko desetorico. Ali v klubu preneha tista osebna mrznja, ali tam politično nasprotstva ter zavzame prvo mesto v programu delovanja naše deželnoposlanske desetorice neobhodna potreba po solidarnem poslovanju v vsakem pogledu nasproti tako močnim nasprotnikom, kakor so Italijani? Kaj se zgodi? Še bi lahko postavili vprašanja, ali bode zadosti, ker niti na ta ne moremo odgovoriti. Vemo pa to, da možje našega mišljenja so pripravljeni delati pošteno, vstrajno in solidarno v ti desetorici, v kolikor je ista v svoji celoti sploh sposobna za delo!

To so tudi težkoče, in sicer se prav velike, ki glasno kličejo po spremembi v naši deželnoposlanski desetorici, ako kočemo sploh kedaj priti do kakega pravega delovanja ter do kake veljave v dež. zboru. Le s čilimi, večtimi in izkušenimi poslanci moremo kaj doseči, drugače — nič! Tam pa, kjer sedé dr. Gregorčič, Berbuč in Rojle v pari z Lapanjem, Grčo in Klančičem, tam pa je težko delati! Vsak razsodni čitatelj nam mora to potrditi!

Kako torej pojdejo skupaj in kako bodo delovali?!

* * *

„Vam dam jedno v čumnati tu zraven“, je rekel krčmar, ter vzešši v roko svetilnico, ga je peljal tja. A komaj sta prišla iz kuhinje, sta videla vstopiti dva oborožena moža. Jeden izmed njih je pogledal Lupa, a na to potokljal na ramo krčmarja, s katerim je bil videti jako dobro znan, in mu rekel: „Jacapotto, sva dva moža, vsak s svojim konjem, in pojdeva dalje še le, kadar bo dan.“

Krčmar je odložil svetilnico, in obrnjen proti Lupu, mu je rekel: „Pri-dem koj“. Na to je prijel za roko prišleca in ga povedel k ognjišču. Tam se je sklonil, odkril kotlič, v katerem se je kuhala kos bravine, in dejal tovarišu: „Vonjaj, kakó to dobro diši“. Nagovorjeni se je tudi sklonil, kakor da bi hotel pogledati v kotel, in stiskaje glavo h krčmarju, mu je pošepetal nekaj na uho. A ta je tedaj rekel glasno: „Sedaj pogledaš v hlev. Tam je že jeden konj tega-le tujca; za tri bo skoro premalo prostora, vendar jih bomo skušali stisniti tako, kakor bo mogoče.“

(Dalje pride).

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

✱

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

„Kje pa je? v kakšni nevarnosti, in kaj morem jaz storiti zanj?“

„O, prašate preveč hkratu. Draga moja, so neke stvari, katerih se ne more povedati, in po katerih popraševati ni prav. Sedaj vam morem le to povedati, da, če boste pametna, Ottorino ne umrje, in to vam obljubljam jaz v svoji lastnosti kristijanskega viteza. Glejte, ta moja roka, katero si polagam na srce v znamenje, da govorim resnico, naj mi postane gobova, če vas mislim varati. Če hočete vi, on ne umrje; lahko pojde v Palestino, kakor je ravnokar dejal oskrbnik tu. In prav za prav ga morate vi pregovoriti k temu, kar bo sedaj pač še najbolje zanj.“

Bodi dovolj! V treh člankih smo podali nekaj misli, katere so nas navdajale, ko smo razmišljali o predstojećem zasedanju deželne zbornice. Ti podatki so po našem mnenju, žal, prerisnjeni, da se s skrbjo oziramo proti deželni hiši, katere duri se odpro 2. aprila, da sprejme va-se poslanke na neobhodno potrebno delovanje. Od vseh strani prihajajo kliči po potrebah, katerim se da odpomoči potom dež. zbornice, prihajajo pozivi, ki kličejo dež. zbor, naj se loti poslovanja tako, kakor priliče; posebno glasno se čujejo prošnje in zahteve našega učiteljstva po zboljšanju žalostnega gmočnega stanja, katero bi se bilo doseglo z vladinim prispevkom že lani, ako bi bilo na slovenski strani količjak politiske modrosti — ali kaj vidimo? Na slovenski strani prej omenjene težkote, na laski pa premoč, tako da ne moremo imeti upanja do pravih vspehov! Kaj pa se zgodi, bomo videli, ko prične deželnozbornsko zasedanje, oziroma utegnemo izvedeti se poprej za mnenje poslancev, ako se snidejo pred otvoritvijo morda na kako skupno posvetovanje ter izdajo kak komuniké!!!

Nismo črnogledci, ali tako stoje se dan-današnji reči in nič drugega. — Da pa nam prinese bližnja prihodnost kaj drugega, da se postavimo po robu laski objestnosti in vladinemu podpiranju Italijanov, kakor se mora zgoditi, v to svrhu pa je treba že sedaj intenzivno delovati pod okriljem narodno-napredne stranke.

Domače in razne novice.

Naročnikom. — Končujemo 1. četrtletje. Ker treba račune skleniti vsled prehoda listov pod odkrilje narodno-napredne stranke, prosimo uljudno vse naročnike, naj bi čim prej plačali vse zastanke, katerih je veliko. — Prosimo dalje, da bi širili „Soča“ in „Primorca“ med narod; stranka potrebuje listov in — čitateljev. Vsak somisljenik naj stori svojo dolžnost v tem oziru!

„Soča“ in „Primorca“ bosta odslej glasili narodno-napredne stranke. Izvrševalni odbor je izvolil uredniški nadzorovalni odbor 5 gospodov. — Prvo priporočilo je bilo: prezirati kolikor mogoče osebne napade v „Gor.“ in „Prim.“ L., ki iščeta le dražbe in prepira. — Nam je le v zadoščenje tak nasvet izvrševalnega odbora; znamenje, da je prepričanje o načinu klerikalne polemike precej razširjeno. — Res ne bo drugače, kakor da na osebne napade niti ne odgovarjamo, sicer ne bo nikoli konca.

Trgovina v Gorici in „Il Friuli Orientale“. — Članke o trgovini nadaljuje. Piše na dolgo in široko, ter pogreva tisto že znano in že tolikokrat ovrženo trditev, da Italijani v Gorici vkupujejo raznotere potrebščine od naših ljudi z dežele, da za to potrosijo veliko več, kakor pa dajo njim zaslužiti Slovenci v kupčiji v Gorici. Članek je preračunal celo, da 17000 (?) Italijanov v Gorici izdaja na leto okroglo 1.224.000 K le za jestvine, mleko, krompir, jajca itd., kar kupi od našega kmeta, in kje je se vse drugo! Potem navaja, da služi toliko in toliko slov. poslov v Gorici — in končno pride do zaključka, da skoro vedno prihajajo v Gorico kupovat le oni, ki tudi pripeljejo kaj na prodaj! Smelost! Kakšna razlika je pač med tem, kar Slovenci prodajo v mestu, in med tem, kar tam kupijo! Kako velika razlika je ta razlika, ve gotovo tudi članek sam, ako ne ve, pa bi mu svetovali, naj se potruži okoli italijanskih trgovcev v Gorici ter naj se pouči, koliko slovenskega denarja dobja na leto, potem pa naj sestavi račun, in videl bo, v kako veliki razliki stoji razmerje med tem, kar prodajo naši ljudje v Gorici in kar tam kupijo! Koliko vozov drdrja vsak teden le po Soški dolini, naloženih z blagom iz laske prodajalnice, ki stane na stotine, — dočim voznik ni pripeljal na prodaj nobene reči niti za 1 novčič! — To je že tako dognana in tako trdna stvar, da jej ne more oporekati nikdo, kdor le količjak pozna razmere v deželi....

Koliko so vredni članki v „Fr. Or.“ o trgovini, dokazuje to, da pravi, da oblasti nam gredo na roke pri trgovini in obrti, dočim je znano, da se trgovini v Gorici v slov. rokav stavi naravnost nečuvne ovire od strani magistrata in drugodi. Kdor je kdaj v tem pogledu kaj poskusil, more govoriti le o britkih skušnjah! Saj se je pripetil celo slučaj, da je magistrat kar javno pozival sosede — hišnike proti Slovincu, ki je hotel pričeti v svoji hiši obrt, češ, naj

protestujejo, da se mu prepreči obrt! — Kakó torej nam gredo na roke?!

In če v listu zapišemo kako priporočilo, če reagujemo na laske lopovščine ter rotimo Slovence, naj kupujejo pri svojih po geslu: Svoji k svojim! — pa prihite stražniki z glavstvom po „Sočo“, ker je zaplenjena!

Katera oblast nam torej gre na roko? Radi bi vedeli; naj jo nam imenuje „Il Fr. Or.“!

Grof Coronini — bolan. — Šele sedaj nam je povedala „Gorica“, da je grof Coronini in se mu zdravniki resno svetovali, da mora ostati doma, ako mu je do tega, da se mu zdravje povrne. Fotem pravi, da nam to mora biti znano, da ne pustimo v miru bolnikov, da to je narodno-napredna združba!

Mi nismo nič vedeli, da je grof bolan, ker nimamo vohunov, kakor je „Gorica“ z njimi preskrbljena, pač pa so nas ljudje opozarjali na to, da ga videvajo v Gorici, da leta gologlav po svojem parku in smodke kadi, in nekateri so se prav sdili, češ: doma tiči, na Dunaj pa ne gre! — Čudno, da je „Gor.“ šele zdaj prišla na dan z boleznijo grofovo, zakaj ni povedala tega že poprej, saj je bilo opetovano že v „Soči“ rečeno, da je doma, da ne hodi na Dunaj, kakor je sam rekel pri izvolitvi, da sicer sprejme izvolitev, da pa na Dunaj ne bo hodil! Poprej bi bili morda verjeli „Gor.“, da je grof bolan, sedaj pa je to težko!

Če pa je res bolan, tedaj je to zakrivila „Goričanska banda“, katera ga je z vso silo porinila zopet v javno življenje, in če je res tako nevarno bolan, kakor trdi „Gor.“, je tudi toliko bolj neodpustljivo, da so ga izvolili poslancem, ker bolnikov pač ne moremo potrebovati za poslance, in v svojem odstopnem pismu je vendar naglašal, da vsled bolezni ne more vseliti poslanskih dolžnostij. Ako se ni ozdravil, zakaj ste ga posilili na prejšnjo pot?!

Potem pa se sklicuje na našo vest v „Razgledu po svetu“, v kateri smo povedali, da državni zbor na sploh ni dosegel kdo vé kaj. To je res, ali to ne stoji v zvezi z vestjo: Kako smo bili zastopani v drž. zboru. Tista vest se tiče le nas, in zlastno je, da moramo vedno le konstatovati, da smo jako slabo zastopani v drž. zboru, da ni nič čuti o nas tam, prav kakor da bi živeli v izobilju in sreči. Zakaj to? Zato, ker imamo za drž. poslanca — dr. Gregorčiča!

Nevarna igra. — „Gor.“ in „Pr. L.“ se kaj rada zadirata v trgovce in obrtnike, ki so odločno naše stranke; hočeta jim škoditi, ali jih vsaj oplasiti, da bi se skrili v tiho ozadje, popustivši prosto polje semeniskim razgrajajem. Ne pomislita pa, da tak nož reže na dva kraja. Ako hoče „Soča“ posnemati njiju vzgled, bi uničila v enem mesecu jedinega trgovca, ki se je nepremišljeno oklenil propadla „Goričanske“ klike, kajti njegovi odjemalci so sami odločni „Sočani“. Mi doslej nismo še prav nič storili, a utegne se vendar zgoditi, da prinesemo „Gor.“ in „Pr. L.“ dokaz, kako nevarno igro sta pričela. Ako hočejo boj na vsej črti, ga utegnemo imeti! — Seveda: Semeniskim hujškatem se ni ničesa bati, ker oni se z narodom le igrajo; mastna plača in maša ne uteče!

Enako je z bojem, kateri je pričel dr. A. Gregorčič v zvezi z dr. Pavlico, dr. Kosom, dr. Frankom na gospodarskem polju. Prišli so ostuden boj proti našim denarnim zavodom, samo zato, ker jih ne morejo izkoristati v pokritje svojega splošnega bankrota. Zato razna sumničenja, ostudni napadi na razne osebe itd., na kar odgovarjati ni možno. Take vrste boj je unicum, na kateri si more vzeti klerikalna klika patent. — Dr. Pavlica je dokazal pri edinem gospodarskem podjetju, kjer je delujoč, najgorostasno nevednost, pa hoče učiti, dajati svete in grajati može, ki so dvignili do tolike visine dva denarna zavoda; hoče grajati pogreške, ko jih je samo poln.... Enakih pogreškov je polno tam, kjer gospodarijo klerikalci.... Nič čuda, ako začnemo nekega lepega dne pometati mi „Sočani“ umazane klerikalne prage. Doslej tega nismo storili edino radi tega, ker nečemo izzvati nikake panike, in je mogoče, preboleti mizikako sicer neodpustno lahkoumnost. — Ali kaj mari našim semeniskim osrečevalcem za obči blagor. Kaj je rekel prvak tam meseca novembra? „Naj propade „Sol. dom“, naj propade posojilnica, bo vsaj ljudstvo vedelo, da sta Tuma in Gabrčekto zakrivila!“ Semeniskim hujškatem pa mastna plača in plačana maša itak ne uide! Brigajo se oni za splošni blagor!

Trgovsko in obrtno društvo za Gorisko je izvestnim gospodom okoli „Prim. Lista“ in „Gorice“ grozno na poti. Vsak prepotreben korak, ki ga stori to naše delavno društvo, jih boli, da — tarnajo in javkajo. Tako tudi ustanovitev informacijske pisarne... Zaklinjajo trgovce in obrtnike, naj ne gredo društvu na roko, „če tudi bi o veliki važnosti društva prav radi verovali, ko bi društvo ne bilo v rokah liberalcev“ (lastne besede „Pr. Lista“!). Gospodje! Ako imate se kaj poštenja, če tudi ste rimsko-katoliški duhovniki, recite, je-li tako ravnanje le oddaleč primerjati ravnanju pravega svetčenstva. — Pripoznavate veliko važnost društva, ali, ker ni v vaših rokah, treba izreči anathemo nad njim. Seveda, tako se glasi zapoved iz Rima! Pojdite in učite vse narode!... Vi tako delate!? Sežete sovražstvo, zavist in ovirate ljudstvo pri pravem in raznem delu... Stidite se, stidite... Lazete nesramno, dasi to veste.

Veste, da n. pr. dr. Tuma nima pri „Trgov. in obrtnem društvu za Gorisko“ razven zgolj pravnih stvari nič opravka, veste, ali mari naj vas to ovira, da ne lažete? Saj imate na lazi tako patent. Ste klerikalci, kar znati, da ste nasilniki in netolerantneži. Stvari očitati ne morete ničesar, ali, no, pa kaj Vam, blagoslovljenim, za stvar! Gospodje, gospodje! Zaman vse Vaše božje poti v Rim, Jeruzalem in Betlehem, zaman, pravimo Vam, ker nepoštenost se kaznuje sama po sebi. Vsak dan nas bolje utrjuje v mnenju, da je res „katoliški časnikar podobraz židovskega šmoka; zlaže se, obrekuje, omaže čast — vse seveda v imenu Boga očeta, sina in svetega Duha. Amen“.

Učiteljsko društvo sežanskega okraja je zborovalo dne 8. t. m. v Nabrežini. Izporočila o tem zborovanju v „Učit. Tovaristu“ čitamo, da predsednik g. Kosovel, nadučitelj v Sežani, je otvoril zborovanje ter rekel med drugim, da dobivamo (t. j. učitelji) dekrete od c. kr. okrajnega šolskega sveta, da naj natančno, marljivo in redno popravljamo šolske vaje in naloge, kar je pa jako mučno delo osobito za one učitelje, ki imajo več oddelkov in poučujejo direktno in indirektno. Namesto, da se nam vedno pošiljajo taki dekreti, pravi g. predsednik, naj c. kr. okraj. sol. svet deluje v to, da se nam na mero-dajnem mestu plače povišajo. To bi bilo bolj umestno nego vedno zaganje. Za 400 gld., ki jih učitelj dobiva, zadostno deluje, ako pa plače povišajo, bomo tudi marljivejše delovali in se bolj potrudili v natančnosti in rednosti pri mučnem popravljanju vaj in nalog. — Navzoči okrajni sol. nadzornik g. M. Kante je odgovoril glede tega, da je okraj. sol. svet vedno naklonjen učiteljstvu, in da bi on sam rad videl, da bi se učiteljstvu plače povišale, a da okr. sol. svet o tem ni kompetenten, česa ukreniti.

Dalje čitamo to zanimivost: G. predsednik Kosovel in g. Leban podarjata, da se bo letos v Gorici osnulo deželno učiteljsko društvo, katero ima v sebi spajati vse učiteljstvo Goriskega in vsa naša okrajna učiteljska društva. Učiteljstvo našega okraja naj tedaj nasvetuje osnovnemu odboru, kdaj naj bi se sklical v Gorici občni zbor tega bodočega društva. Sklenilo se je, nasvetovati osnovnemu odboru velikonočni terek. — 2) Gosp. Berginec, nadučitelj v Povirju, kritizira sklep našega učiteljskega društva, ki je 5. vel. travna m. l. na občnem zboru v Štanjelu izvolilo nekega nadučitelja (t. j. Petra Medveščeka) goriskega okraja častnim članom našega društva. — Ker se ne more ta sklep razveljaviti, se je sklenilo na predlog g. Berginca, da se naše učiteljsko društvo razdruži, pravila popravijo in osnuje novo društvo. Takim potom se učiteljstvo iznebi tega častnega člana. V to namero se je izvolil odbor (odsek), kateri ima potrebno ukreniti. — Kako se časi menjajo!

Izjava „Učitelj. društva za toliminski okraj“. — Od nekotih snovatelj deželne učiteljskega društva iz goriskega okraja dobilo je podpisano društvo poziv, naj se izreče: ali naj bi deželno društvo zborovalo vsled potrjenih pravil — prvi terek po velikej noči, ali prvi terek po binkošti. Učitelji goriskega okraja so zato, da bi omenjeno društvo zborovalo prvi terek po binkošti, a oni sežanskega okraja pa prvi terek po velikej noči. Podpisano društvo pa je tega mnenja, da naj bi društvo zborovalo za časa otvo-

ritve ali vsaj za časa zasedanja deželne zbornice goriskega — iz umevnih razlogov. Deželno učiteljsko društvo naj bi povzdignilo svoj glas za zboljšanje plač o pravem času, saj zato je menda ustanovljeno v prvi vrsti.

Pri tem občnem zboru naj se tudi do-loči glede prošnje na vse državnozbornske klube po mnenju učiteljskega društva za goriski okraj. — Tovariši, sedaj je čas; na delo vsi, da se resimo našega skrajno obupnega položaja!

Učiteljsko društvo za toliminski okraj

v TOLMINU, 21. maca 1900.

And. Ortovec,
t. predsednik

M. Kenda,
t. tajnik.

Slikar strahov. — Kdo je ta slikar?

Nihče drugi nego dr. Jožef Pavlica, ki je dne 4. sušca na 18. zboru društva katoliških učiteljev „naslikal živo podobo ljudskega straha“ — kakor pravi „Prim. List“.

Bog ve, ali so se katoliške učiteljice kaj bale tega „ljudskega straha“? No, če tudi, jih je potolažil njihov „duhovni voditelj“, kateremu le čestitamo, da tako hitro napreduje. Doktor svetega pisma, delavskega vprašanja, tepeologije — in sedaj je postal še slikar strahov! Korifeja!

„Prva mizarska družba“ v Solkanu. — Opozarjamo čitatelje na oglas te družbe na četrti strani. Ker je ta tovarna preskrbljena z vsemi potrebščinami te stroke ter bogato založena z gotovimi izdelki najrazličnejši slogov, jo najtopleje priporočamo rojakom iz mesta in dežele.

„Veleučeni prof. Jaka Čebular“ — tako vsaj ga imenuje klerikalni hujškač „P. L.“ — se je res oglasil v „Gorici“, da se se koreniteje osmeši, v kar ima po vseh pravilih in tudi brez njih popolno pravico. Ta veleučeni predsednik nadzorstva ni čital niti dnevnega reda za občni zbor ne v pravilih, ne v razglasih v „Soči“, „Primorcu“, „Prim. Listu“ in „Edinosti“, se manj pa v pisanem sporedu, ki je ležal na predsedniški mizi. V vseh teh dnevnikih redih je obsežena točka e): Razprava in sklepanje o predlogih ravnateljstva, nadzorovalnega sveta in posameznih članov. — Tako predpisujejo pravila, tako se je tudi izvršilo. Ako pa veleučeni g. Jaka Čebular vsega tega ne ve, pa hoče biti vsejedno predsednik nadzorovalnega sveta, tedaj je pa bil le umesten korak občnega zbora, da ga je — soglasno odslovil in postavil na njegovo mesto — dr. Tumo. V tej soglasni odslovitvi je tudi najhujša ob-sodba veleučnega g. Jaka.

In kaj je mož poročal o vseh računih? Vedel je povedati edino to, da hranilne vloge ne presežajo polovice zneska podpisanih deležev, kakor zahtevajo pravila. Vsega drugega ogromnega gradiva se ni dotaknil. — Kar je pa govoril, je le zlorabil svojo službo in prekoračil sklep nadzorstva.

Vedno begunci. — Franc Bombač, Mih. Mirtič in Fran Kastelic s Kranjskega se niso bili na naboru, ali so jo hoteli vsejedno popihati v Ameriko. Prišli so srečno do Gorice, kjer pa so jih prijeli. Obsojeni so bili na okr. sodniji prvi na 3, druga dva pa na 2 tedna zapore in globe 10 K.

Most čez Sočo ob Barki. — Par dnij je že tukaj neki namestniški inženier, ki ima nalogo, pričeti s potrebnimi pripravami za zgradbo mostu čez Sočo ob Barki, ki bo vezal Furlanijo z Gorico. S potrebnimi pripravami ni bilo še mogoče začeti, ker je voda previsoka.

Italijani se tega vesele, mi pa se spominjamo pri tem okolnosti, da ta most je bil obljubljen Lahom pod pogojem, da dajo v Gorici primeren prostor za slovensko ljudsko solo in ne Katinellijske vojašnice. Most pričenjajo že graditi, za slov. ljudsko solo v Gorici pa je še vedno pripravljena le Katinellijska vojašnica!

Dvojna mera: zatiranje Slovencev, protiziranje Lahov!

„Goriškemu Sokolu“ je daroval gosp. Vinc. Spacapan za neko odvezo kron 10.

Zgubljen — najdeno. — Našla se je delavska knjižica z imenom ženske-hišine. Udobi se v našem upravnistvu.

Pet kron nagrado. — Zgubil se je pes srednje rasti, volčje barve ter s pasom okoli trebuha in na vratu brez kakega znamenja. Zgubil se je pred par dnevi. Pes sliši na ime „Čičo“. Kdor ga dobi, naj to naznani v „Goriški Tiskarni“ ali pri g. baronu Lehneisen-u na Studenišču (Via Alvarez) št. 21., kjer dobi 5 kron nagrade.

Naznanilo. — Rojakom naznanjam tem potom, da naj se nikari ne zanašajo na delo v New-Yorku pri gradnji podzemne železnice, za katero bode potreba nad 10.000 delavcev; razne delavske zveze (Unie) zelo marljivo delujejo, da bodo v delo vsprejeti v prvi vrsti državljani Združenih držav, v drugi vrsti pa člani Unije ali delavskih zvez. Dalje dela naselbinska oblast sedaj precej preglednice naselnikom, ako nimajo ti tukaj sorodnikov, ali dovolj novcev (50 gl. ali 100 kron je malenkost proti ameriški veljavi). Nikdo Slovencev naj se ne zanaša na delo pri podzemski železnici v New-Yorku, ker tukaj čaka na delo že tisoče in tisoče delavskih rok. To naznanjam rojakom na Slovenskem v njih korist in naj se ne pustijo sem zvabiti na to delo, ako jim evropski agentje še tako lepo slikajo položaj.

New-York, 7. marca. 1900.

FR. SAKSER,
urednik „Glasa Naroda“.

Razgled po svetu.

„Modus vivendi“ v Istri. — O tem „modusu“ se bavi obširno „Edinost“ od četrtka ter pravi med drugim glede na konferenco:

„Italijanski gospodje so bili sicer jako uljudni, kakor se spodobi omikanim ljudem, ali iz tega ni smeti sklepati na ničesar glede resničnih dispozicij. Saj gospodje tudi niso ničesar obljubili. To je, obljubili so že nekaj: vsprejeli so pisane točke in obljubili so, da jih predložijo svojemu klubu in da potem še le pisмено priobčijo svoj odgovor.“

S tem pa je povedano tudi, da sestanek mej slovensko-hrvatskimi in italijanskimi zaupniki iz Istre ni imel namena za pogajanja, ampak le informativen namen, iz česar sledi, da o kakem praktičnem vspehu konference ni možno govoriti! Stvar pride sedaj v klub italijanske stranke, in bati se je, da najde tam — hrupen pogreb. In to morda celo proti volji gospodov, ki so se sešli z namini zaupniki. Denimo, da imajo italijanski delegatje najboljšo voljo in da so si prisvojili vse one razloge razuma in srca, ki jih je navela „Istria“ za modus vivendi! Domisljajmo si celó, da je jeden teh gospodov spisal oni senzacionalni članek, nam ostaja vendarle vprašanje, na katero bi se mi ne upali odgovoriti v pritrdjevalnem zmislu, vprašanje namreč, da-li bo vpliv teh gospodov tolik in njih beseda tolik izdatna, da nadvlada radikalno strujo, ki ima sedaj organizacijo stranke v roki in ki se je že na poklicanem mestu — v političnem društvu — izrekla proti vsaki spravi, ali kakor si tolmачijo oni: proti vsaki „koncesiji“ istrskim Slovanom v prilog. In pri tem ne smemo pozabiti, da parola za vse akcije Italijanov v našem Primorju, torej tudi v Istri, izhaja iz Trsta in da dosedaj nismo videli drugatje, nego da so se slepo pokorili tej paroli. A vprašamo, je-li kje živa duša, ki bi gojila le iskrico nade, da bi iz tržaškega vzduha izšla parola za pomirjenje in odnoljivost in da bi „Piccolo“, „Indipendente“ in — gotovo se ne motimo, ako antipiramo — „Seccolo“, ki menda jutri prične tolmачiti stališče „Democratic“, govorili besede miru, spravljivosti in mejebojnega spoštovanja? Ne, menda ga ni nikogar, ki bi pričakoval kaj takega. Mi bi celó ne izključili možnosti, da je tržaška sapa nevarnejša za akcijo, katere prvo dejanje se je dovršilo včeraj v Trstu, nego pa radikalna struja v stranki istrskih Italijanov samih.“

Spravno konferenco. — V seji v sredo je izjavil ministerski predsednik po govoru češkega poslanca dr. Engla, da vlada je pripravljena, uvesti češki notranji uradni jezik, ako bo s tem zagotovljen mir v deželi. Češki poslanci so se na to posvetovali na kratko, in dr. Kaizl je razglasil potem v imenu čeških poslancev in konservativnih veleposestnikov, da kar se tiče miru v deželi, ga ne bo poprej, dokler se ne uvede zopet češki notranji uradni jezik. Zato pričakujejo, da vlada uresniči čim prej svojo obljubo. V vladnem razglasilu o tej konferenci pa ni citati ničesar o Körberjevi izjavi glede na rabo češkega notranjega jezika. Čehi so sklenili zato, zahtevati odločno, da vlada sama izda resnično publikacijo o svoji izjavi, sicer opusle vse ozire.

Razni nemški listi se bavijo s pravnimi konferencami. Soglasno skoro povdarjajo, da je videli vspeh pravnih konferenc, in se kaže v njih neka dobra volja po de-

lovanju v drž. zbornici, da vidijo v pravnih konferencah zopet parlamentarno Avstrijo! Prav, ali pred večerom ne smemo hvaliti dneva!

Češki realisti. — Pripravljalni odbor češke stranke realistov je 17. t. m. v seji odločil sklicati 31. marca in 1. aprila ustanovni shod stranke v Prago. Program za ta shod, ki bo seveda zaupen, je sledeči: 1) Poročilo pripravljalnega odbora. 2) referat o programu: a) o občenem programu političnem, b) o jezikovnem, c) o gospodarskem in socialnem, d) o programu kulturnem in šolskem. 3) Referat o organizaciji stranke. 4) Referat o politični situaciji v razmerju stranke napram ostalim strankam.

Ministerski predsednik Körber je bil včeraj jako dolgo časa pri cesarju v avdienci. Poročal je o izidu pravnih konferenc, ki so za sedaj končane. Za ta čas, dokler se zopet ne snidejo delegati na pravne konference, bosta delovala dva včeraj izvoljena pododseka. Jeden ima nalogo, posvetovati se glede na jezikovno vprašanje pri drž. uradih, drugi pa glede na minoritetne sole. Ta dva pododseka se sklicata najbrže začetkom aprila, in sicer v Prago, kamor pride tudi Körber. Nemci s tem, da bi zborovali v Pragi, po večini niso zadovoljni.

Politiško društvo „Edinost“ v Trstu bo imelo jutri gledé na občinske volitve zopet 3 shode, in sicer v Škedenju, v Rocolu in v Kolonji. Dosedanji shodi so bili izvedno dobro obiskani. Trud, kateri imajo gg. pri „Ed.“, je res obhoduovanja vreden. Da le obrodí tudi željeni sad!

Srbija. — Razmere v Srbiji so take, da se je odločil kralj Aleksander, po prijateljski strani uplivan, svetovati očetu, generalissimu Milanu, naj se začasno odstrani iz Srbije, ker srbsko ljudstvo bi se pomirilo le tem potom, in to bi dalo povod rednejšim odnosajem v državi. Milan pa se brani to storiti. — V Beogradu nameravajo izdati oficijelen list v francoskem in nemškem jeziku, v katerem bi informovali ostali svet o razmerah v Srbiji!

„Piccolo“ in „Avanti“. — Na hvallisanje „Piccolovo“, koliko da je storila za kulturo „Lega nazionale“, je odgovoril list „Avanti“ tako-le:

„Kar se dostaje „Lege“, le tiho; skladnica zmot in zamud sestavlja obseg nje delovanja. Mesto da hodi italijančiti ali nasiljevati Hrvate v Istri, naj bi bila raje kultivirala in negovala italijanstvo v Trstu, kjer bi si pridobila večo zaslugo, ako bi bila resila le jedno dete, da ne bi raslo kakor — analfabet!! Ali „Legu“, namenjena za delo prosvete imajoča vsied tega pravico do spoštovanja nas vseh, je postala boteaga kamore (tajne zveze za pridobivanje nedovoljenih dobičkov) in predstavlja mustrazen prizor ustanove, ki, da-si vladana od Židov in brezvercev, vzgaja katoliške duhovnike, v ta namen, da generacije, ki vstajajo, znajo po italijanski blagoslovljati verige privilegija in po italijanski poljubljati roko, ki jih tepel!“

Tako Italijani med seboj!

Zavod sv. Nikolaja v Trstu vabi na redni občni zbor, ki bo v nedeljo 25. marca 1900. ob 5. uri popoldne v prostorih „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ via Stadion št. 19. I. Del: Dnevni red: 1. Nagovor predsednice. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blagajnice. 4. Razni predlogi in želje. 5. Volitev novega odbora. II. Del: Domača zabava z deklamacijami in igrami.

Nov odvetnik v Pazinu. — Dr. Šime Kurelić, župan v Pazinu, je napravil dne 20. t. m. na višji sodnji v Trstu odvetniški izpit s prav dobrim vspehom. Pisarno odpre v Pazinu.

Vojna v Južni Afriki. — Do 17. t. m. so izgubili — kakor se poroča iz Londona — uradno — Angleži v vsem skupaj 16.447 mož. Iz Kapstadta pa javljajo, da so izgubili Buri do tistega časa 7.722. Razloček je pač velik!

Pri Betuglie je bilo prišlo med Buri in Angleži do boja, kakor javljajo iz Kronstadta. Angleži so bili odbiti z velikimi izgubami ter je bilo več ujetih. Tudi se čuje glas, da zbira Buri okoli Kronstadta mnogo vojaštva. Tudi pri Lobatsi je bil boj, iz katerega so morali Angleži bežati z izgubami. To pa so le neznatnejše bitke, o kakem posebnem dogodku z bojišča nimamo poročati.

Buri vtrujejo Pretorijo naglo in ter uvažajo v mesto živil, kar kaže, da so pripravljani, braniti se tam, dokler bodo mogli!

List „Morningpost“ v Londonu pripoveduje, da burska mirovna deputacija je namenjena v Rusijo.

Raznotero. — Dr. Vesteneck, bivši okr. glavar na Kranjskem ter zagrižen sovražnik slov. jezika, je sedaj, ko je bil izgubil službo po lastni krivdi, nameščen v Novem Yorku pri naselbinski oblasti kot tolmač slov. jezika. Usoda! — Prebivalci dežele Gaza v Afriki so pričeli ustajati. Portugalska vlada je poslala guvernerja z vojniki tje, da zadusi upor. — V Truskah v Istri je po noči 19. t. m. ustrelil nekdo proti dvema možema, ko sta šla domu. Napadena sta prišla napadalec ter mu izvila iz roke nož, s katerim ju je hotel raniti. Napadalec je bil že večkrat kaznovan. — Na Dunaju se je obesil neki štaj.

poslanec, zagrižen nasprotnik Slovencev. Radi sleparij je bil zaprt. Zadnji čas je živel na Dunaju v revščini, radi česar se je ustrelil. — V Solnogradu so obsodili na smrt na vislicah 60 letno Pavlo Riegersberger, ki je posestnico Mar. Schmidbergen ubila s kladivom. — Ogerski list „Magyar szó“ imenuje slavnost, ki je bila na Dunaju v čast Prešerna, slavnost „slovanskega agitatorja Prešerna“ ter udriha po Čehu grofu Harrachu, ker se je udeležil iste. — V Čikagu imajo v neki cerkvi fonograf. Iz istega dobivajo propoved župnika ob nedeljah, kadar je na misijonih. — K poroki cesaričnje Šefanije z grofom Lonyajem so čestitali naš cesar, nemški, njena mati in dr. Grofica Lonyaj obdrža naslov: Kraljeva visokost! Dvor Šefanije je razpuščen. Razni člani istega so odlikovani.

Narodno gospodarstvo.

„Krojaška zadruga v Gorici“, vpisana zadruga z neomejeno zavezo, vabi na občni zbor, kateri bo v ponedeljek, dne 2. aprila 1900. ob 10. uri popoldne v prostorih goriske Čitalnice. Dnevni red: 1. Poročilo načelnstva in nadzornstva o poslovanju; 2. Razprava leta 1899. o letnem računu, o bilanci in o uporabi čistega dobička iz l. 1899; 3. Predlogi načelnstva, nadzornstva in združnikov v smislu §. 70. 2.; 4. Volitev: a) predsednika načelnstva; b) podpredsednika in treh udov načelnstva; c) nadzornstva (predsednika, podpredsednika in treh udov); d) blagajnika. — Letni račun in bilanca za 1899, poročilo načelnstva in nadzornstva je na razpregled p. n. udom v zadrugi prodajalnici v Gosposki ulici 7. V Gorici, dne 20. marca 1900. Načelnstvo.

Zakon protigrdji konkurenci. — Minister trgovine baron Call je v poslednji seji poslanske zbornice v minuli seziji odgovarjal na interpelacijo poslanca Hinterhuberja in drugih z ozirom na izdajanje zakona proti nepošteni trgovini in grdi konkurenci. Obljubil je, da bode tak zakon v kratkem zbornici predložen, ker si tudi on sam želi, da bi bilo v resnici prav kmalu kaj storjenega v ti stvari. Ve, da nepoštena konkurenca prav zelo škodi dobremu glasu trgovine. — Z sedaj samo konstatiramo, kaj je gosp. minister trgovine odgovoril. Veseli nas sicer, da je baron Call saj — odgovoril, ker podobne reči za naše ministre predesto ostajajo zelo, zelo brezpomembne. Gospodje ne vedo, da naša trgovina pada. In zato smo tudi napram njihovim odgovorom prav skeptični.

Volilna pravica žen v trgovske in obrtne zbornice. V svojem nasvetu, ki je ob enem tudi odgovor na vladno vprašanje, je trgovska in obrtna zbornica v Pragi vladni nasvetovala, da naj v bodoče tudi žene imajo direktno, osebno, aktivno volilno pravico, in sicer iz dveh razlogov: 1. žene imajo sedaj neomejeno volilno pravico v komisijo glede dohodninskega davka; 2. omejena volilna pravica žen je sedaj često povod vsakršnim neredom in nepravilnostim. — Pameten nasvet. Če sme žena-trgovka plačevati davek ter ima vse dolžnosti trgovca, čemu ne bi imela tudi vseh pravic! Mar je to tako čudno, če gre žena na volišče ter voli? Mislimo, da ne. In vlada, če ima v resnici kaj smisla za naprednost, mora upoštevati ta pametni nasvet prasko zbornice.

Pomanjkanje vagonov. — Te dni se je pokazalo na Dunaju veliko pomanjkanje vagonov, posebno za prevoz žita, itd. Uprava drž. železnice se je bavila s tem ter določila,

da postavi se tekom leta na razpolaganje za prevoz blaga 1240 vagonov.

Kako drugje! — Često je citati v najrazličnejših časopisih, kako lepo cvete na Moravskem češka industrija. Posebno pohvalno omenjajo časopisi razcvet češkega pivovarništva. Najnovejše vesti z Moravskega nam poročajo, da nameravajo moravski Slovaki ustanoviti kmetiško pivarno v Kunicih pri Ogerskem Gradšču (Uher. Hradisce). Idejo so sprožili tamošnji kmetje; da jo tudi izvrše, o tem ni dvoma. Na Češkem in Moravskem so kmetje na prav visoki stopinji kulture. To so učinile seveda dobre gospodarske sole, katerih je v teh krajih sorazmerno mnogo. Pri vseh vspehih moremo pomeniti resnico: Šola je to storila, šola.

Novi brzovlak med Dunajem in Trstom. — Prvotno je bilo določeno, da novi brzovlak med Dunajem in Trstom začne voziti, in sicer s pomnoženo hitrostjo, s 1. majem, ali dotle ne bodo izvršene še potrebne priprave. Zato prične ta brzovlak voziti najbrže šele s 1. julijem.

Novo železniško zvezo med Dunajem in Benetkami snujejo ter se vrše že dogovori med železniškim ministerstvom in južno železnico. Ta zveza bi šla po železnici Tržič-Červinjan. Vožnja z Dunaja v Benetke bi se znižala po tej zvezi s 17 na 15 ur.

Trgovska šola v Dalmaciji (ne pri nas!). V seji poslanske zbornice 8. t. m. je poslanec Blankini interpeloval trgovskega in naučnega ministra, kodaj se vendar odpro že sklenjena, trgovska šola v Dalmaciji! — Seveda, avstrijske vlade so gluhe in slepe, kedar se gre za koristi posamičnih narodov v državi. Ni čuda, saj je na njih čelu vedno kdo, ki nima smisla za kaj pametnega. Glovaneliji, Calli in taki ter podobni baroni, grofje, knezi se niso nikdar kaj koristnega in modrega uveli. Čudno je v ti Avstriji! Pri takih razmerah naj se potem še toži, če niso ljudje zadovoljni!

Podjunska hranilnica. — Kakor tilamo v „Miru“, pogrešajo Slovenci na Koroskem hranilnice, kamor bi vlagali puplarne in cerkvene denarje. Posojilnice imajo že lepo stevilo. Zato hočejo ustanoviti v Velikoveu „podjunsko hranilnico“ po vzoru južno-stajerske hranilnice.

K naši kulturi.

(Beleške.)

V Pragi so začeli izdajati nekateri jugo-slovanski akademiki poučne, poljudno pisane brošure. Prvi zveščic je že izšel ter podal čitalstvu prevod znamenitega spiska „Kako se je razvijal moderni svetovni nazor?“, katero je češki napisal F. V. Krejči.

Izdajatelji pravijo v uvodu, kateri so menda napisali v svrhu, da povedo, kaj jih je navelo k temu novemu podjetju:

„Čutimo občo zaostalost, občo mrtvilo in mizerijo naših razmer — hočemo boja, življenja in napredka. Pri sto in sto tesnosrčnih preventivnih cenzurah — in to so razmerno še od naših najnaprednejših ljudij! — ni nam mogoče, da sa nekako slobodno in neprikrito rečemo ono, kar nam je na sreč, in kar bi druge vzbudilo iz dremanja, da se otresejo popovskega omamljivanja, vladinega tiranstva in strankarskega fraziranja naših „rodoljubov“. Hočemo, da moderne ideje evropskega zapada, ki skupljajo največje duhove civilizovanega sveta, tudi čim preje k nam prodrejo, da nas (Dalje na 4. strani).

Zahvala.

Ginjani po tolikih dokazih sočutja povodom nenadomestne zgube našega nepozabnega očeta in tasta

Ivana Premrov pl. Premierstein,

ces. kr. not. v p. in veleposestnika v Tolminu,

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo.

Prav posebno se zahvaljujemo sorodnikom, ki so prihiteli iz daljnih krajev izkazat čast blagemu stricu, častitim gosp. uradnikom glavarstva, sodniču in davkarije, velečenj. gosp. županu in meščanom Tolminskim, velespoštovanemu gosp. notarju Quarantotto za se in kot zastopniku slavne notarske zbornice v Trstu, častitim društvom „Čitalnica“ in „Podporno društvo“ ter vrlemu Tolminskemu pevskeemu zboru za milo in ginljivo petje.

Žalujoči rodbini Palisca-Gabrijelič.

vzdranjajo iz naše srednjeveške idile in da nam pomorejo k vspešnemu napredku na vseh linijah. Ne mislimo velikih iluzij, tudi se prav malo oduševljavamo z našimi bodočimi uspehi — preveč dobro poznamo naše odnose, ali pri vsem tem gojimo lepo nado, da se tu pa tam že najde kaka dobra duša, ki bo čitala naše knjiznice in v njih našla krepke vzbujditve za daljnje razmišljanje in samostojno razvijanje. Namenjamo svoje podjetje širokim vrstam, zato smo mislili, da začnemo najbolje, ako prinesemo prevod te drobne knjizice iz češke „Lidové knihovne“, katera ravno razpravlja o temeljnih principih in mislih, s katerimi moderni človek promotriva svet in v njem skuša dejanski razviti svoje individualne sile. Vspeli naše podjetje tako moralno in materialno, kakor se nadejamo, bomo nadaljevali sistematično začetno izdajanje. Pri naših razmerah je popolnoma razumljivo, da mora inicijativa priti iz tujine; — pri našem delu računamo le na kolegialno podporo naših prijateljev, ki, kakor tudi mi, od srca žele, kar najbrže radikalno spremembo naših bednih razmer. Za to smo začeli svoje delo. Vsak zvečič velja 20 vin., naroča se pa: B. Šmeral, vydavatel Stud. Sbornika. Praga — Vinohrady, Dobrovského ul. 10.

Knjizica „Kako se razvijao moderni svetovni nazor“ je prav lepa in uprav kakor nalašč za naše prilike. Mislimo, da hrvaščina ne bo motila naših slovenskih čitateljev, obojito mladine ne, kateri v marljivo čtivo bi isto toplo priporočali, saj se je hrvatski jezik pri nas precej udomačil. In „Nova Nada“, Narodna Misel“, Nova Doba“ in „Glas“ so imeli pri nas precej čitateljev. Na konec opozarjamo, da to knjizico treba čitati pazljivo, počasi ter tu pa tam temeljito razmišljati. Premnogi čitatelj dobi v nji marsikaj nespilj; treba jih prebaviti. Razmišljajte in — ne bo težko.

* Prejeli smo knjigo: „Poezije dr. Franceta Prešerna“, uredil skriptor L. Pintar, izdala knjigotrnica Ig. pl. Kleinmayera & Frd. Bamberg v Ljubljani. Cena mehko vezani knjigi K. 5.—, v platno K. 6.40., v svinjskem usnju 9.— kron, po pošti 30. vin. več V bodoče enkrat izpregovorimo o knjigi več. Za danes samo rečemo, da, kdor hoče imeti lepo slovensko knjigo, naj si omisli tega-le Prešerna. Za dar je tudi kakor nalašč.

Foulardovo svileni blago gld. 8-40

in višje! — 14 metrov! — poštnine in carine prosto! Vzorci z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvane „Hennebergove svile“ od 45 kr. do gld. 14-65 m.

G. Henneberg, tovarnar svile
(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu.

Fran Wilhelmov
odvajajoči čaj
od
Frana Wilhelma
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnje Avstrijsko)
dobiva se v vseh lekarnah. Zavoj stane
2 kroni av. velj.

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in vseh krajev s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikakva nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Osterreicher, VIII Deutsche gasse 8 Budapest. 101

Za velikonočne praznike!!

imam
vsakovrstnih ilustrovanih dopisnic
v velikej množini
s slovenskim, laškim in nemškim jezikom.

Ker je takih dopisnic pri vsej veliki množini navadno še vselej premalo, naj se vsakdo za časa požuri.

Anton Jeretič, knjigotrzec
V Gorici, Semeniška ulica št. 3,
podružnica
za veliko vojašnico.

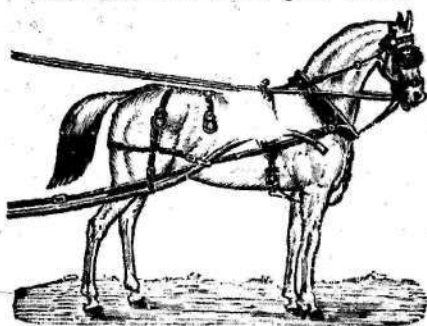
Trgovina z mešanim blagom

v lepem, obrtnem kraju
se odda v najem
pod ugodnimi pogoji.
Kje. pové upravništvo „Soče“.

Pozor!

MIHAEL JAGER,
sedlar, jermenar in torbar
V GORICI,

Vrtna ulica št. 1, v hiši grofa Thurna.

Te dni sem prevzel sedlarsko, jermenarsko in torbarsko obrt v Gorici, vrtna ulica št. 1, hiša grofa Thurna. Kot dolgoleten sedlarski mojster in poslovodja v Ljubljani imam mnogokušenj v svoji obrti ter upam, da bom zadovoljil vsakega, kdor se pri meni oglasi.

Z odličnim spoštovanjem
Mihael Jager,
sedlar, jermenar in torbar, Vrtna ulica št. 1.

V Ajdovščini

se prodaja hiša št. 115 s zaprtim dvoriščem, kletjo, hlevom ter 160 sežnji travnika. V hiši se nahaja sedaj gostilna. Radi lepe lege je ta hiša pripravna za vsako obrt.

Ponudbe na: H. Stibel, Trst, ulica S. Giacomo št. 3.

Zaščitna znamka: SIDRO.
LINIMENT. CAPSICI COMPOS.
iz Richterjeve lekarnice v Pragi
pripoznano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDROM“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarnice in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je previdena s to zaščitno znamko.
Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

C. kr. privilegirani kroji, vsakteremu koj razumljivi krijiti.

Kar napove iz knjige tabelna mera, to izpolni vsake velikosti in mode.

MARTIN POVERAJ

v Gorici,
civilni in vojaški krojač,
z zalogo najfinjšega blaga.

Edino na Travniku št. 22. I. nadstropje.
Ima svojo izborni zalogo vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblik, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono.

Velika izbér:
zavratnice in ovratnike, gotovega perila in srajce Jäger ter vseh drugih k oblekam spadajočih priprav za vsaki stan po najnižji ceni.
Sprejemajo se naročila za izdelov. raznih oblek, jaket, pelegrin, dežnih plaščev, tudi za dame po najnovejši modi.

Prave in edine železode kapljice,
(Varstvena znamka).
Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Tekapljice vredijo redno prčavljeno, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepé po Sv. Anton Padov. kvarjeni železode storé, da zgine v kratkem času omotica in životea lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je. — 9
Cena steklenici 30 kr.
Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljkatve pa jedino le v lekarni
Cristofoletti v Gorici.

Pozor!

Najboljše berilo in darilo je
vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega da more sebe in druge blažiti in prav olikati), ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, a i proti poštnemu povzetju pri Jožefu Valenčiču na Dunaju, III. Bez., Hauptstrasse No 84, 3. Stg., II. Stk., Th. 38.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana; knjig je malo več.

—● Mihael Potočnik — Gorica —

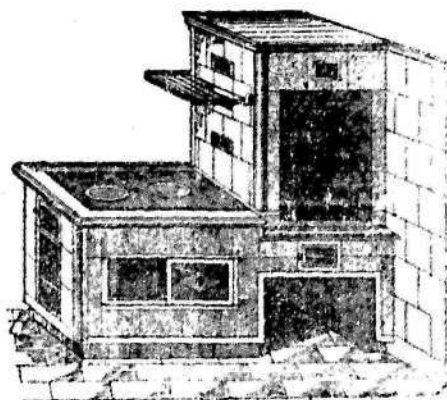
Židovska ulica 3 (via Ascoli 3.)

VELIKA ZALOGA PEČIJ, VSAKE VRSTE,

iz majolike in porcelana.

V zalogi so vedno tudi
ognjišča vsake vrste,
stavbeni dimniki,
ilovnate cevji i. t. d.
vse po najnižjih cenah.

Poslanjam ognjišča,
pečij in izvršujem vsa
v to obrt spadajoča dela
solidno in po zmernih
cenah.

Stajerska
ROGATA
KISLA VODA Jemljen Styria-vrelec
SVETOSLAVNA.
krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Glavno zastopstvo
Schielin & Müller
V TRSTU,
ulica Acquedotto št. 10.

„Krojaška zadruga“
vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.
Gosposka ulica št. 7.
Velika zaloga manufakturnega blaga.
Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelu novo sveže blago za spomlad in poletni čas, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden, Kamgarn, Cheviot i. dr.
Krasna izbira volnenin, perkal, Battist, satin, Voile de Laine, Zephir i. dr. za ženske obleke.
Priporoča izborni perilo, bombažasto in evirnasto, katero prejema iz prvih slezkil tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute, bombažaste in evirnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike, zapestnice, prsnike, nogovnice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.
Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.
Na željo se pošlje tudi vzorce, poštnine proste.

Velika mehanična tovarna
vsakovrstnega pohištva in strgarskih izdelkov
„Prva mizarska družba“
v Solkanu pri Gorici na Primorskem.
Izdeluje z najnovejšimi stroji vsako delo te stroke v najkrajšem času, kakor:
najmoderneje pohištvo za spalne, jedilne in sprejemne sobe v vseh mogočih obrisih in s poljubnimi, jako ukusnimi okraski; vso opravo za salone po najnovejših slogih; mize v vseh velikostih iz trdega, trpežnega lesa; toaletne mizice; stole; vse strgarske izdelke v največji množini itd.
Za trpežnost izdelkov tovarna jamči!
Vsi našteti in še drugi v to stroko spadajoči izdelki so slavnemu občinstvu vedno na razpolago v naši bogati zalogi v Solkanu št. 8, kjer lahko vsak hip postrežemo.
Kar gospodom odjemalcem ne ugaja, izdela tovarna natančno na zahtevo tekom osem dnij.
Tovarna deluje le od 1. maja 1899., a v tem času si je pridobila s svojo kulantno postrežbo popolno zaupanje vseh domačih in inozemskih odjemalcev,
da se ne boji nikake konkurence!
Sprejema naročila vseh mizarskih izdelkov pri zgradbah novih poslopij.
Pismena naročila naj se blagovoliijo pošiljati edino na naslov:
„Prva mizarska družba“ v Solkanu pri Gorici.